

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1064/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Střední škola zdravotnická a sociální Chrudim
Sídlo	Poděbradova 336, 537 01 Chrudim
E-mail právnické osoby	szs@chrudim.cz
IČ	00498891
Identifikátor	600019781
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zdeňka Hrochová
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Poděbradova 336, 537 01 Chrudim
Termín inspekční činnosti	21. – 24. 11. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Škola vykonává činnost střední školy. Vyučovány jsou obory vzdělání ukončené maturitní zkouškou 53-41-M/01 *Zdravotnický asistent* a 75-41-M/01 *Sociální činnost* ve čtyřleté denní formě vzdělávání a v pětileté večerní formě vzdělávání. Ke dni zahájení inspekční činnosti

škola vykazovala celkově 194 žáků (denní forma vzdělávání) a 31 žáků (večerní forma vzdělávání), což tvořilo 75 % z nejvyššího povoleného počtu žáků uvedeného v rejstříku škol a školských zařízení. Škola vykazovala 18 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z toho jednoho žáka vzdělávaného podle individuálního vzdělávacího plánu.

Stravování a ubytování (včetně celodenního stravování) žáků je zajištěno v blízkosti školy ve Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole Chrudim (dále SŠZ a VOŠ Chrudim).

Hodnocení podmínek vzdělávání

V roce 2015 byla do funkce ředitelky školy jmenována nová ředitelka, která na základě SWOT analýzy zpracovala dlouhodobou koncepci dalšího rozvoje školy. Vedle četných silných stránek školy konkretizovala nedostatky, které rozpracovala v krátkodobých strategických plánech (např. zlepšení motivace žáků ze strany učitelů, podpora pedagogů k dalšímu vzdělávání, rozšíření mezinárodní spolupráce v rámci partnerství škol). Získávání finančních prostředků z různých zdrojů a jejich využití pro kvalitnější vzdělávání a organizování mimoškolních aktivit patří mezi priority vedení školy. Spolupráce se sociálními partnery a rozšíření možností pro zajištění odborné praxe, a to především v oboru sociální péče, včetně získání stipendií je dalším významným cílem.

Systémové řízení je funkční a kontrolní mechanismy odpovídají velikosti školy. Kvalita vzdělávání je sledována prostřednictvím hospitací, vyučujícím je poskytována zpětná vazba. Na strategii vzdělávání a na úpravách školních vzdělávacích programů (dále ŠVP) se podílejí i ustanovené předmětové komise. Od nich také vycházejí podněty k zajištění přednášek, exkurzí a seminářů za účelem prohlubování učiva. Sami žáci mají možnost vznášet podněty a připomínky k práci ve škole a ke vzdělávání ve *Studentském parlamentu*. Pravidla chování pro všechny zaměstnance a žáky jsou nastavena v etickém kodexu školy. Vlastní hodnocení je realizováno v rámci projektu *Zdravá škola ve zdravém městě*.

Od minulé inspekční činnosti škola získala finanční pomoc pro vybudování bezbariérového přístupu a úpravu interiéru školních prostor a tím rozšířila možnost integrovat do vzdělávání další žáky. V oblasti odborného vzdělávání byly zajištěny zahraniční stáže žáků v Polsku a na Slovensku. Pro zintenzivnění práce s nadanými žáky a poskytování studijních materiálů a vědomostních testů byl ve škole instalován vnitřní internetový portál. Zavedeny byly i elektronické třídní knihy a informační systém pro žáky i jejich zákonné zástupce. Veřejnosti (nelékařští zdravotničtí pracovníci) začaly být nabízeny různě zaměřené odborné kurzy.

Škola se zabývá problematikou zajištění bezpečného prostředí pro vzdělávání, pravidla jsou nastavena ve školním řádu a dalších vnitřních směrnicích. Žáci jsou před zahájením vzdělávání a následně průběžně poučovani o bezpečném chování v závislosti na právě probíhající činnosti.

Realizované ŠVP odpovídají zápisu oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení a svým zpracováním odpovídají platným rámcovým vzdělávacím programům pro příslušné obory vzdělání.

Ve škole pracuje plně kvalifikovaný pedagogický sbor, ale s ohledem na odbornou specializaci (aprobaci) pedagogů však někteří z nich vyučovali i předměty mimo svoji odbornou specializaci. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) se učitelé jednou ročně zúčastňují semináře vedeného školním psychologem, dále mají možnost prohlubovat své odborné kompetence a vzdělávat se v oblasti pedagogiky, a to v nových vyučovacích metodách a vzdělávacích trendech (např. kurz *Správný učitel 16*).

V letošním školním roce se vybrané vyučující zúčastnily zahraničního jazykově vzdělávacího kurzu v rámci výzvy č. 56 Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT).

Materiálně technické podmínky umožňují realizaci ŠVP. Především čtenářská gramotnost je kvalitně podpořena školní knihovnou. Z výzvy č. 56 MŠMT byly nově v letošním školním roce zavedeny a do výuky zařazeny tzv. čtenářské dílny. Pro cizojazyčné vzdělávání škola má jednu jazykovou učebnu s příslušným audiovizuálním vybavením a ozvučením. Vzhledem k přírodovědnému zaměření části výuky (biologie, fyzika, chemie) chybí vhodně vybavená příslušná odborná učebna, což by umožnilo zvýšení názornosti výuky i zkvalitnění praktických dovedností žáků. Pro oblast vzdělávání v odborných teoretických předmětech a pro získání odborných kompetencí a manuální zručnosti žáků má škola v obou oborech vzdělání k dispozici moderně vybavené učebny praktického vyučování. Vzhledem k tomu, že škola nemá vlastní tělocvičnu, je výuka tělesné výchovy smluvně zajištěna potřebným počtem hodin na SŠZ a VOŠ Chrudim, část výuky je realizována ve školní posilovně a na městských sportovištích a sportovních areálech (plavecký bazén, kluziště).

Kromě finančních prostředků poskytnutých od zřizovatele škola využila další možnosti financování školních aktivit a činnosti žáků. Z výzev č. 56 a 57 MŠMT škola nakoupila knížky, čtečky a zajistila on-line jazykové kurzy pro žáky 4. ročníků, z projektů financovaných MŠMT *Pomáhejme si* a *Péče o lidi s demencí* zakoupila preventivní materiály, pořídila dva počítače, tiskárnu a další pomůcky do výuky. Dobré vztahy a spolupráce s Městem Chrudim pomáhají škole naplňovat její cíle a vzdělávací zaměření. Město Chrudim poskytlo škole finance na realizaci projektů *Učme se být zdraví* a *Rádi vám poradíme*, které částečně využila k nákupu preventivního materiálu a k materiálnímu zajištění aktivit ve vybraných mateřských školách. Z dotace Státního zdravotního ústavu a krajského úřadu škola získala podporu pro zajištění odborné konference *Proti AIDS*. Další finanční prostředky škola získává v rámci své doplňkové činnosti např. pořádáním odborných konferencí a kurzů pro veřejnost nebo pronajímáním odborných učeben. V loňském školním roce škola získala pro realizaci svých aktivit a činnosti granty z rozvojových programů MŠMT *Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence středních škol* a *Program na podporu aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování*. Spolupráce školy se *Sdružením rodičů a příznivců školy při SŠZS Chrudim* přináší žákům finanční podporu, a to především v zajištění maturitního plesu, dopravy na všechny kurzy a exkurze, spolufinancování prevence nežádoucích vlivů, poskytování příspěvků na sportovní a kulturní akce, zajištění odměn žákům za dobré studijní výsledky a prezentaci školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Pestrost zvolených metod a forem práce a efektivita jejich využití byla ve sledované výuce různorodá. Shrnutí a závěrečné hodnocení v hodinách se objevovalo častěji, využití sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků bylo v navštívených hodinách teoretických předmětů zaznamenáno jen ojediněle.

Oblast jazykového vzdělávání byla často propojena s praktickým využitím v reálném životě a v mezipředmětových souvislostech. Žáci v denní formě vzdělávání si v probírané tématice sami definovali silné a slabé stránky v rámci vzájemného hodnocení a sebehodnocení. Ve večerní formě vzdělávání výuka vychází z domácí přípravy a z práce s informacemi, které jsou rozvinuty a doplněny v prezenčních hodinách. V cizojazyčném vzdělávání (anglický, německý a ruský jazyk) byly metody a formy práce voleny vzhledem

k možnostem a časovým dotacím v daných formách vzdělávání. Pestré a aktivizační metody byly využity u žáků denního studia (párová a diferencovaná skupinová práce), výkladová forma práce kombinovaná s upevňováním odborné terminologie a rozvojem komunikativních dovedností v interakci učitel-žák byly zaznamenány ve večerní formě vzdělávání. V hospitovaných hodinách učitelé podporovali svým individuálním přístupem žáky se SVP. Z didaktických pomůcek nejčastěji byly využívány zvukové přehrávače, prezentace a pracovní listy.

Průběh vzdělávání matematického, přírodovědného, společenskovedního nebo v informačních technologiích měl nestejnou úroveň. Záleželo nejen na metodách zvolených vyučujícími, ale též na přístupu žáků k výuce i k pedagogovi. Účinnost metod byla značně ovlivněna úrovní vědomostí a dovedností žáků. Jako nejefektivnější se projevila samostatná práce žáků, i když jejich úspěšnost vzhledem ke správnému postupu byla rozdílná. Žáci spíše upřednostňovali mechanický přístup před logickým uvažováním. I v nejvyšším ročníku v semináři z matematiky mnohdy nedokázali uplatnit základy z učiva základní a střední školy potřebné k úspěšnému vyřešení zadané problematiky. Nedostatkem byl též příliš dlouhý čas potřebný k řešení úkolů. Vhodným zpestřením hodiny byla práce s pomůckami či zařazení dokumentu, naopak pedagog zvolený frontální způsob práce či příliš pomalé pracovní tempo nevedly k většímu zapojení jednotlivců. Negativní vliv na míru aktivity a pozornosti žáků měl stereotypní přístup nebo dominantní role vyučujícího. Snaha o komunikaci se žáky nebyla vždy úspěšná.

V některých hodinách teoretických odborných předmětů převažovala frontální forma práce kombinovaná se sporadickým zařazením samostatné práce, řízenou komunikací se žáky či prací ve skupině. Pokud však nebyla dána možnost pro zapojení a uplatnění všech, přešli někteří žáci k pasivitě a snížil se jejich zájem o probírané téma. V hodinách, ve kterých se učitelé pouze opírali o svou prezentaci při výkladu a nezvolili vhodný aktivizující přístup pro uplatnění jednotlivců, koncentrace žáků s přibývajícím délkou vyučovací jednotky klesala. Naopak v dalších hospitovaných hodinách odborných teoretických předmětů (např. teoretické ošetřovatelství, gynekologie, chirurgie) byly zhlédnuty velmi pestré metody a formy práce (brainstorming, upevňování učiva, shrnutí) ve vzájemné interakci (učitel-žák, žák-žák). Vyučující v takových hodinách často podněcovali žáky svým individuálním přístupem k lepším výkonům. Ve sledovaných hodinách byla věnována potřebná pozornost tématu etiky a její problematice. Žáci byli velmi srozumitelným způsobem vedeni k pochopení podstaty etiky a morálky jakožto živého organismu, s nutnou dávkou empatie a respektu ke konkrétní osobnosti pacienta či klienta.

Praktické vyučování na smluvních pracovištích bylo velmi efektivní pro rozvoj odborných a pracovních kompetencí a jeho pojetí je hodnoceno jako příklad inspirativní praxe. Škola se snaží o zajištění maximálního spektra pracovišť pro praktickou výuku. Žáci získávají kvalitní znalosti a dovednosti a jsou dobře připravováni pro samostatný výkon povolání. Ve sledovaných hodinách oboru vzdělání *Zdravotnický asistent* byla žákům poskytnuta důvěra v maximální možné šíři samostatného provádění i náročných činností a výkonů v nadstandardním množství pod odborným vedením. Kvalita navštívených hodin byla vysoká, dovednosti absolventa umožní i činnosti všeobecné sestry. Jistým nedostatkem ve výuce bylo ze strany vyučujících a instruktorů malé kladení důrazu na dodržování práv pacientů (viz *Listina základních práv a svobod*) za všech okolností, zejména s ohledem na zachování důstojnosti a integrity pacienta, včetně povinné mlčenlivosti. U oboru vzdělání *Sociální činnost* se žáci na všech navštívených pracovištích účastní běžného denního programu klientů, samostatně s nimi pracují a komunikují, rovněž pro ně samostatně připravují denní program. Ne vždy však bylo reagováno na případné rozpory mezi teorií a praxí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola se velmi aktivně prezentuje na veřejnosti a svými aktivitami podporuje systémové vzdělávání k prevenci zdraví a zdravého životního stylu ve spolupráci s mateřskými a základními školami (projekt *At' viš, kam jdeš*), zapojuje se do aktivit pořádaných městem Chrudim v rámci projektu *Zdravé město*. V loňském školním roce se zástupci jednotlivých tříd aktivně zapojili do různých činností (charitativní sbírky, spolupráce s městským parlamentem, *Pochod generací*, *Běh naděje*, *Desatero problémů Chrudimi*). Na návrh *Studentského parlamentu* se škola zapojila do projektu *Adopce na dálku* a do pomoci nemocné klientce.

Nad rámec své přímé pedagogické činnosti organizují učitelé pro žáky tematicky zaměřené projektové dny, *English day*, sportovní turnaje, exkurze a zapojují je do různých besed (např. *Příběhy bezpráví*, *Pohled do zrcadla*, *Tak tohle neprojde*) a ekoprogramů. Práce s nadanými žáky přinesla škole v loňském roce ocenění z programu MŠMT *Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence středních škol* za účast v celostátním kole v *Olympiádě v psychologii* a *První pomoci* a za 3. místo v celostátní soutěži s projektem *Sociální podnikání*.

Škola se zabývá výsledky vzdělávání a pro zlepšení prospěchu žáků jsou jim např. poskytovány konzultace nebo jsou nabízeny nepovinné předměty se zaměřením na opakování a utvrzení učiva v rámci přípravy na maturitní zkoušku. Rozhodující vliv má však přístup žáků ke vzdělávání. V posledních dvou letech došlo k výraznému zhoršení studijních výsledků žáků u maturitní zkoušky, a to ve společné části. Podstatným problémem je nejen matematika, ale i český nebo cizí jazyk. V některé třídě tak neprospěly až dvě třetiny žáků. Absence žáků je sledována, v důsledku toho nedochází k jejímu nárůstu. Ojediněle je při klasifikaci chování použita snížená známka.

Výchovné poradenství i prevence sociálně nežádoucích jevů jsou řádně personálně zajištěny. Pro žáky se SVP byla bezplatně poskytována podpůrná opatření, která vycházela ze zpráv z vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně nebo z doporučení odborného lékaře. Úpravy se týkaly metod a forem práce, resp. byl vytvořen individuální vzdělávací plán. Kariérové poradenství je uskutečňováno předáváním informací žákům distribucí příslušných propagačních materiálů s nabídkou jejich možného dalšího vzdělávání či uplatnění. Umožňovány jsou i rozhovory výchovné poradkyně s žáky o jejich profesní orientaci. V rámci prevence škola vychází ze zpětné vazby na již uskutečněné přednášky a besedy pro dané ročníky, podle těchto zjištění a aktuální nabídky sestavuje program na další období. Pro všechny žáky prvního ročníku jsou pravidelně organizovány adaptační kurzy, jejichž cílem je vytvoření pozitivních vztahů v nově se utvářejícím třídním kolektivu a vzájemné poznání žáků a učitelů. Pro zmapování klimatu ve třídě jsou pravidelně do druhého ročníku zařazována sociometrická šetření. Pozitivní pro žáky, jejich rodiče i pro učitele je možnost spolupráce s externím psychologem. Škola se nemusela v posledním období zabývat závažnými problémy spojenými s chováním žáků, nejvíce je řešena jejich absence. Žákům jsou nabízeny různorodé akce spojené s prevencí, např. projekty *Zdravá škola ve zdravém městě*, *Zdravá a bezpečná mateřská školka*, *Hrou proti AIDS*, *Dobrovolnictví*.

Závěry

Hodnocení vývoje

- personální změna ve funkci ředitelky školy
- zavedení elektronických třídních knih a informačního systému pro žáky i jejich zákonné zástupce
- vytvoření školního internetového portálu
- vybudování bezbariérového přístupu a úprava interiéru školních prostor
- zajištění odborných zahraničních stáží žáků

Silné stránky

- nadstandardní zázemí pro praktické vyučování odborných předmětů
- zajištění široké nabídky pracovišť pro praktické vyučování, zejména pro obor vzdělání *Sociální činnost*
- realizace řady mimoškolních aktivit žáků
- připravenost absolventů pro samostatný výkon povolání

Slabé stránky

- výrazné zhoršení studijních výsledků žáků ve společné části maturitní zkoušky
- v některých hodinách teoretických předmětů nižší využití vhodných metod a forem práce
- chybějící vhodně vybavená odborná učebna pro výuku přírodovědně zaměřených předmětů

Příklady inspirativní praxe

- v oboru vzdělání *Zdravotnický asistent* maximální možná šíře samostatného provádění i náročných činností a výkonů v nadstandardním množství pod odborným vedením (praktická výuka v nemocnici)
- v oboru vzdělání *Sociální činnost* zajištění maximálního využívání různorodých pracovišť pro praktické vyučování a s tím spojené získávání vědomostí a dovedností žáků formou samostatné práce a komunikace s klientem včetně přípravy a organizace volnočasových aktivit

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- motivovat žáky k lepším studijním výsledkům u maturitní zkoušky
- zařazovat do všech vyučovacích hodin teoretických předmětů vhodné aktivizující metody a formy práce, podporovat samostatné řešení problémů žáky
- usilovat o získání finančních prostředků na vybavení odborné učebny pro výuku přírodovědně zaměřených předmětů

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 10. 11. 2016
2. Jmenování do funkce ředitelky školy s účinností od 1. 8. 2015, čj.: KrÚ 46827/2015 OŠK
3. Platné ŠVP pro vyučované obory vzdělání v denní i večerní formě vzdělávání
4. Výroční zprávy školy za školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
5. Dlouhodobá koncepce dalšího rozvoje Střední školy zdravotnické a sociální Chrudim
6. Plán DVPP pro školní rok 2015/2016 a 2016/2017
7. Záznamy z hospitační činnosti za školní rok 2015/2016
8. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017
9. Autoevaluační hodnocení v rámci projektu *Zdravá škola ve zdravém městě*
10. Plány práce jednotlivých předmětových komisí (doklad bez bližšího určení)
11. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří se ve školním roce 2016/2017 podílejí na vzdělávání žáků
12. Školní řád s účinností ode dne 1. 9. 2016
13. Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2016/2017
14. Třídní knihy (školní roky 2015/2016 a 2016/2017)
15. Výchovné poradenství a práce školního metodika prevence sociálně nežádoucích jevů – dokumentace a evidence (doklady bez bližšího určení)
16. Školní matrika školy podle stavu k 21. 11. 2016
17. Materiály k bezpečnosti práce a ochraně zdraví (výběr dokladů)
18. Kniha úrazů a záznamy o úrazech žáků (školní roky 2015/2016 a 2016/2017)
19. Podklady k ukončování vzdělávání žáků ve školním roce 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Michaela Vachunová, školní inspektorka

Ing. Michaela Vachunová v. r.

RNDr. Antonín Müller, školní inspektor

RNDr. Antonín Müller v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

Bc. Alan Mejstřík, DiS., odborník na zdravotnictví

Bc. Alan Mejstřík, DiS. v. r.

V Pardubicích 16. 12. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Zdeňka Hrochová, ředitelka školy

Mgr. Zdeňka Hrochová v. r.

V Chrudimi 19. 12. 2016